Den uforbederlige bibliotekar
Niels Jensen

Skanning / foto af tekst.

https://uforbederlig.dk

Udarbejdet af Niels Jensen

Nr. 27. Pris 10 Øre.

Øreskrifter for Folket.

Ungdommelig Kjærlighed, Fortælling af Mads Hansen. — Løjerlige Fisk, ved E. Toepfer.

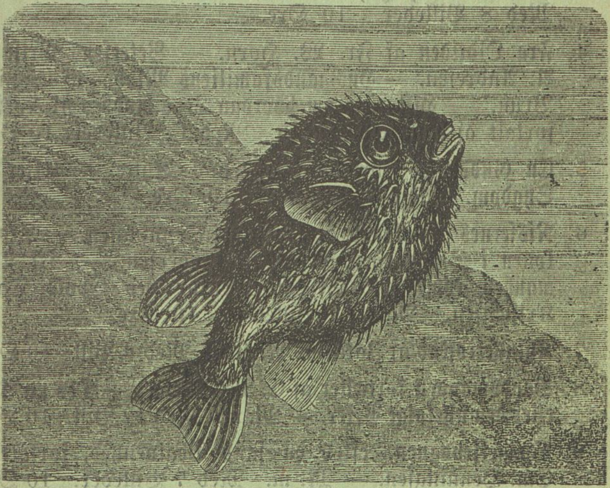

Med 10 Billeder.

Kjøbenhavn.
N. C. Roms Forlagsforretning.
Trykt hos J. H. Schultz.
1882.

Øreskrifter for Folket.

Under denne Fællestitel vil efterhaanden udkomme en Række særdeles billige Hæfteskrifter, indeholdende Fortællinger, Digte og oplysende Skildringer af Natur og Folkeliv.

Nr. 1. **12 Fortællinger** af Folkets Almanak, med 30 Bill. 40 Ø.

— 2. **Kjærlighed og Had,** Fortælling af C. A. Thyregod. — **Lindormen** efter Hebel. M. m. Med 10 Billeder. 10 Øre.

— 3. **Det ene Fornødne,** af Chr. R. — **Vilhelm Tell** af Anton Nielsen. — **En uventet Tilstaaelse.** — **Et Væddeløb.** — **Nisserne i Bjergby Bakke** af Em. Henningsen. M. m. Med 8 Billeder. 10 Øre.

— 4. **Fra Oldtiden** af Fr. W. Horn. — **Petersens Grise** af A. Andresen. — **Husmandsfamiliens Middag** af Camillo Brun. — **Historien om hvordan Jens Rødbro fik Korset,** fortalt af ham selv. M. m. Med 14 Billeder. 10 Øre.

— 5. **En Gudsdom,** Fortælling af Knud Skytte. — **Efter en Sygdom.** Med 4 Billeder. 10 Øre.

— 6. **Nissernes Julekvæld** af Emanuel Henningsen. — **Troldkonen i Stenbaaden,** ved Carl Andersen. — **Til Kukmanden kom,** jysk Skjæmteæventyr ved Evald Tang Kristensen. Med 13 Billeder. 10 Øre.

— 7. **Kvindetroskab** af Zakarias Nielsen. Med 4 Bill. 10 Øre.

— 8. **Baadsmanden fortæller** af C. Middelboe. — **Den ny Avis eller den uheldige Peter.** — M. m. Med 12 Bill. 10 Øre.

— 9. **Spøgelsevognen,** efter en sand Begivenhed, fortalt af Em. Henningsen. — M. m. Med 7 Billeder. 10 Øre.

— 10. **Enkens fortabte Søn,** Fortælling af C. A. Thyregod. Med 4 Billeder. 10 Øre.

— 11. **Ridefogdens Søn,** Fortælling af C. A. Thyregod. — M. m. Med 11 Billeder. 10 Øre.

— 12. **Et fattigt Hjem,** Fortælling af Anton Nielsen. — **Agnete med Guldhaaret.** Med 5 Billeder. 10 Øre.

— 13. **Geoachino.** Fortælling fra Italien af P. P. — **Mosede Hans,** et Sagn. — M. m. Med 8 Billeder. 10 Øre.

— 14. **Skytten paa Hvam,** Fortælling af Emanuel Henningsen. — **Den fiffige Rekrut.** Med 16 Billeder. 10 Øre.

Fortælling af **Mads Hansen***).

Niels Bøgebjærg elskede Karen Skovgaard; det vidste han, men det vidste hun ikke — Karen Skovgaard elskede Niels Bøgebjærg; det vidste hun, men det vidste han ikke.

Niels's Forældre var Gaardfolk, Karens ligesaa; Niels skulde arve sit Fødested, Karen fire—fem tusend Daler; Niels var nitten Aar gammel, Karen sytten; Niels var en kjøn ung Knøs, maaske lidt kejtet i sit Væsen og heller ikke rigtig Herre over sine Lemmer, Karen var en yndig lille Pige, bly og blid, men maaske lidt vel meget undselig; begges Forældre var godmodige, skikkelige Mennesker, der var nemme at komme til rette med; det saa altsaa ikke ud til, at der var nogen Vanskelighed for, at en Trolovelse kunde komme i Stand, naar de to unge kunde komme til at aabne deres Hjærter for hinanden, men det alene kunde, som vi i det følgende skal faa at høre, være en meget slem Hindring.

*) Den afdøde Forfatters sidste Arbejde.

De to unge Mennesker havde gaaet i Skole sammen og leget sammen de hundrede Gange, uden at der havde været saa meget som det allermindste „dem imellem"; nu var det pludselig blevet, som de havde brændt sig paa hinandens Øjne. De kom ikke i hinandens Nærhed, naar det kunde undgaas, men Niels stod mangen Aftenstund paa Banken bag sin Faders Have og saa ud efter Skovgaard, om han ikke kunde faa Karen at se — og han var ofte overbevist om at have set hende ved Gaarden eller i Marken, men jeg er lige saa overbevist om, at han havde set fejl, for der er saa langt mellem Gaardene at det er umuligt at se fra det ene Sted til det andet, om det er Mand eller Kvinde; det kunde lige saa godt være Tjenestepigen eller Karlen, som han sendte de længselsfulde Øjekast; men det maa jo være det samme, naar han kunde glæde sig dertil. Karen sad gjærne

i de samme Aftentimer i det tætte Lysthus og saa paa Maanen og drømte sig ind i en Æventyrverden, hvor hun selv var Prinsessen og hvor Helten altid havde Niels's Aasyn og Skikkelse, kun lidt stoltere, lidt stærkere og med lidt Skjæg paa Hagen.

Om Dagen, ved Arbejdet, og om Natten, naar han vaagnede, tænkte han stændig paa det afgjørende Øjeblik, da de skulde lægge deres Hænder i hinanden og „sværge hinanden evig Troskab," som han i sine Tanker kaldte det. Hvad skulde han sige, og hvad vilde hun svare? Det var det store Spørgsmaal og

den store Gaade. Og det er nu ikke med en Samtale om slige Ting, som det er om alt andet, hvor vi kan tale, som vi er vant, tænkte han, han kunde da ikke gaa lige hen til hende og sige: „Vil du ha' mig?" Saa maatte hun jo le ham op i Øjnene; kunde han skrive det, eller kunde han blive en fornem Mand og sige det, som Folk uden for Bondestanden taler, ja saa kunde det lade sig gjøre — han havde jo aldrig hørt, at noget Bondemenneske havde talt om Hjærter uden i Slagtetiden, og da hed det „Hjarte"; vilde han nu bede hende om hendes Hjærte, da mindede det ham om et Faar eller en Ko, og saa blev han saa flov, at han blev rød lige om til Nakken. Kjærlighed var de Ord, som han forgjæves søgte om i den daglige Tales Forraadskammer, og saaledes gik det med alt, hvad han skulde sige. Han kjøbte sig endelig en Formularbog, under Paaskud af at ville lære sig til at skrive de nødvendige Forretningsbreve, hvad Faderen var meget glad ved, men det var Kjærestebrevene, han i Løndom gjennemgranskede utallige Gange, uden at komme videre end han var forud — til den Overbevisning, at det maatte være ugjørligt, i det mindste over for hende, som det netop gjaldt.

Hun havde ikke den Sorg, men hun havde en anden, der var ikke mindre, og det var, hvor hun skulde gjøre af sig selv, hvis hun skulde opleve et saadant Øjeblik, det hun dog saa inderlig ønskede.

Saadan stod Sagerne, da det en Foraarsdag hændte sig, at Niels gik alene tæt ved Vejen paa den foran omtalte Bakke og gærdede. Skjønt han passede sit Arbejde med Flid, og Gærdet stod bag efter ham som en nyflettet Kurv, havde han dog stadig sine Øjne vendte hen efter Skovgaarden. Han syntes at have set den kjære Karen flere Gange, men i det samme kommer hun frem ganske nær ved ham, hvor Vejen slaar en Bugt. Det var, som et Lyn kunde have slaaet ned lige for hans Næse, og han famlede da saa underligt med Risene; og den stakkels Pige blev ikke mindre overrasket, men hun var mere snarradig end Niels til at undfly den truende Fare, hun opdagede i Hast et Agehul i Vejhegnet og drejede der fra til Siden ind over Marken og skød en Gjenvej til Nabobyen. Hvordan hun kom paa den rette Vej igjen og fik sit Ærende endt, kommer os ikke ved her.

Men Niels blev til Mode — ja, det er ikke til at beskrive, han blev saa saare ulykkelig.

Han gjorde sig selv alle mulige Spørgsmaal: var hun vred paa ham, eller ringeagtigede hun ham saaledes, at hun ikke

en Gang vilde gaa forbi ham, hilse paa ham eller tale med ham? Han var, som han skulde synke i Jorden af Sorg og Skuffelse.

„Kjærlighed kan aldrig skjules,
blussende den bryder ud,"

staar der i Sangen, og mærkeligst er det, at skjønt ingen af dem nogen Sinde med et eneste Ord havde røbet deres Følelser, vidste alle Folk i Byen, at Niels og Karen elskede hinanden i Løndom.

Saa skete det en Aften, at Niels gik op til Byen — Bøgebjærg og Skovgaarden var, i Forbigaaende sagt, Udflyttergaarde. Uden for Kristen Hansens Port sad to halvvoxne Lømler paa en Bøgeknub og talte om vore unge Folk.

„Du skal se, Morten, at vi skal ordentlig læmpe Fyren, naar du bare vil hjælpe mig," sagde Hans Kristian, Kristen Hansens Søn, og drog nogle lange Drag af sin lange Tobakspibe.

„Jeg melder mig til Tjeneste ærbødigst," svarede Morten, i det han sprang op og tog til Huen paa Soldatervis, „den Kartoffel kan jeg nok have Lyst til at være med at skrælle."

„Det er nu ikke for det, jeg vil sgu ikke ha' Karen, for der er ingen rigtig Appel i hende — ja, hun danser da godt nok, men hun vil ikke lide, at vi tager alt for fast paa hende — naa ja, jeg vil kun føre lidt Sjov med hende og Niels. Det er en grinagtig Herre, denne her Niels Bøgebjærg, naar han kommer dinglende, ligesom Leddene kunde være koblede sammen med Staaltraade — og som han kan se naadelig efter os, naar vi har pudset ham af paa en eller anden Maade."

„Men hvad saa," afbrød Morten utaalmodig.

„Naa ja! Du skal fortælle ham, at jeg har Snøg paa Karen, det kan du nemt faa ham bildt ind, for naar èn er forlibt i èn, skal jeg sige dig, saa tror han, at alle andre vil have hende og. Saa skal jeg danse dygtig med hende paa Søndag, naar der skal være Skovbal. Du maa kalde mig en Bogfinke, om han ikke skal gjøre en eller anden grinagtig Dumhed."

„Tys, der kommer han," hviskede Morten sin Ven i Øret, og de satte sig alvorlig og tavse, til Niels kom hen til dem.

„Værsgod og sid ned hos os," sagde Hans Kristian og hyppede sig ned til Morten, da de havde hilst paa den kommende.

Niels takkede og satte sig.

„Du kom ikke med til Brylluppet hos Rasmus Eskildsens forleden," ytrede Hans Kristian.

„Nej; vi er jo ikke med i det Lag," svarede Niels.

„Det er sgu og sandt, det huskede jeg jo ikke. Der var ellers Slag i Frikadellen, maa du tro."

„Saa — aa."

„Saa mange kjønne Piger, hille den! Trine Kuskens, Højgaards Marie, Karen Skovgaard —"

„Ja, og Hans Kristian var ikke fri for at fly sig en Smule Kjæreste," faldt Morten ind.

„Ja, og du — hvad? Du maa rigtignok tage dig selv ved Næsen og bide dig i Øjnene. Nu skal jeg fortælle dig, Niels, han fulgte Stine Sypige hjem."

„Ja, og du — jeg kunde gjærne sige noget, naar jeg vilde."

„Jeg! Ja, det maa du godt, jeg kan fortælle det selv. Det var bare, da vi kom ned, hvor Klavs's Sofie skulde gaa fra os, saa vild' Morten jo gi' hende et Farvelkys, men hun vilde ikke makke ret, saa var det bare, jeg slæpte en Arm omkring Livet og gav hende et lille Tryk op til Vesten. Jeg kunne bedre ample hende."

„Og saa fulgte du Karen Skovgaard hjem," fortsatte Morten.

„Sludderpotte," afbrød Hans Kristian affærdigende.

Nu har vi vel nok af den Snak. Enden blev, at Morten fulgte med Niels, da de gik, og aflagde sin Beretning.

„Det tror jeg ikke," svarede Niels stammende. Han kunde knap faa sit Vejr, da Karens Navn blev nævnet.

„Tro det!" gjentog Morten, „jo du kan gjærne bede Fanden miste dig paa det.

„Men han snakkede jo selv om, hvordan han kunde ample Sofie."

„Ja — ha! Hvad regn' vi det for. Det var jo kun Sjov. Det, han mener Alvor med, det tier han nok med, Fyren; hørte du ikke, hvordan han bed mig af, da jeg nævnte Kaern."

Niels tav.

„Kom nu med til Skovballet paa Søndag, saa kan du faa Troen i Hænderne eller i Øjnene, hvor det nu bliver. Du skal se, han skal nok annamme hende. Du kan bare holde dig skjult fra først af inde bag de smaa Graner og have et lille Kighul, saa skal du bare se. Jeg skal komme og tage dig med."

„Nej, jeg gaar ene," svarede Niels saa fast, at Morten ikke prøvede at sige ham imod.

Søndagen kom, og Skovballet med. Solen var ved at gaa ned, da Musikken kaldte til Dans i det grønne. En Snes Par af Omegnens pæneste Ungdom var allerede paa Gulvet. Nogle dansede baglængs, andre forlængs, nogle ret, andre avet

— saadan var nu Moden — nogle arbejde som tro Slæb, saa alvorligt og ihærdigt, som gjaldt det om rigtig at hænge i for at faa det meste gjort, andre „saa flot som muligt“ med Svingninger med Overkroppen, Kast med Benene og Kast med Nakken; andre, men kun enkelte, let og livfuldt, saa det var en Lyst at se paa dem og vist ogsaa en Lyst for dem selv. Godt skjult bag de tætte Graner sad Niels paa Hug og tittede igjennem en liden Aabning imellem Grenene. Hans Øjne fulgte en af de „flotte“ Dansere, der førte den lille bly Karen Skovgaard i en ganske ny Dans, som paa den Tid var kommen i Mode under Navn af „Masokka,“ hvori han rigtig kunde vise sig i alle mulige Krumninger.

Niels kunde næppe være rolig i sit Skjul; han følte Lyst til at løbe ud i den fri Mark, langt, langt bort, han vidste ikke hvorhen. Men han var nødt til at blive stille, til det tog til at mørkne, for ikke at blive røbet.

Hans Kristian dansede længe med Karen. Hun var kjed deraf og længtes efter at faa Niels Bøgebjærg at se. Da Aftenen kom, listede hun sig hen ad en Gangsti, der førte igjennem Granerne, forbi Niels's Skjulested, hun vilde være ene — hun vilde se, om dog ikke hendes Hjærtensven kom.

Da hun stod lige ud for Niels, hviskede denne: „Karen!“ Som en skræmmet Fugl fløj hun afsted og blev borte i Menneskevrimlen.

Niels var fuldkommen overbevist: hun skyede og flyede ham; hvorfor, vidste han ikke. Han listede sig stille ud af Skoven, men hørte hverken Musikken eller Nattergalesangen i Buskene, han saa heller ikke den smukke Skjærsommeraftens Dejlighed — og da han kom hjem, sov han ikke før henimod Morgenstunden.

Næste Dag tog han sig sammen og vilde med Magt splitte det Forhæng, der skjulte Fremtiden for ham. Mens de andre Folk i Gaarden sov til Middag, satte han sig ene i sit Kammer og skrev følgende Brev:

„Dyrebare Pige!

Tag mig det ikke ilde op, at jeg henvender mig skriftlig til dig; det gjælder min Lykke og min Sjæls Ro. Tanken om dig foresvæver mig Nat og Dag, jeg har for længe siden følt, at jeg elsker dig, og det er først efter moden Overvejelse, at jeg griber til Pennen for at anholde om din Haand og dit Hjærte. Det har vel flere Gange set ud, som du med Vilje undflyede mig; jeg ved ikke, om du har noget imod mig, eller hvordan det hænger sammen, men

hvis saa er, vil jeg bede dig at brænde dette Brev og undskylde min Dristighed, og jeg skal med Taalmodighed bære min Sorg og min Kummer til min Grav. Men kan du gjengjælde mine ømme Følelser, dyrebare Pige! mød mig da i Morgen (Tirsdag) Aften Kl. 10 paa Kildebakken i Nørdals Egeskov.

Din til Døden trofaste Elsker og Ven

Niels Bøgebjærg.

Dig eller ingen.

Nu gjaldt det kun om at faa Brevet til hende umærket af alle Mennesker. Han gjennemgik alt, hvad han havde læst i Romaner og Æventyr om slige vanskelige Tilfælde, og ønskede sig i sit stille Sind at eje en Brevdue eller at møde en venlig Aand i Skikkelse af en gammel Kælling, som vilde tilbyde sig at være Brevbærerske. Han udfandt mange i hans egne Tanker sindrige Midler, men vragede dem lige saa hurtig, som de dukkede frem. Endelig tog han en rask Beslutning: han vilde selv være Overbringer af sit Brev.

Der var fire Dage til Søndag; det var mange, og de var lange; Dagene blev talte, og Timerne blev talte, vist hundrede Gange og maaske flere. Hvad om han nu kunde faa hende i Tale alene — han turde næppe tænke derpaa, og han vilde ikke andet. Hvad om det var kommet til en Forstaaelse imellem dem, og han stod med hendes Haand i sin eller sin Arm om hendes Hals og Skulder; han tabte sig i Tanken herom og svimlede i sin Lykke, saa han pløjede skjæve Furer paa Ageren og glemte endog at bede til Mellemmad. Det var Synd for de stakkels Heste, sagde hans Fader, og Niels fik Skjænd derfor; men han overhørte det ganske paa Grund af sin „mentale Tilstand“.

Men varede det længe, Søndagen kom dog. Da han var færdig med sit Morgenarbejde gik han ud i Haven; det var en smuk Solskinsformiddag, alting saa saa festligt ud, han syntes, at han kunde se paa Træer og Buske og høre paa Fuglesangen, at det var Søndag, det laa som i Luften, kunde han mærke. Men Timerne, til han kunde komme afsted, var endnu mange, alt for mange, og dog — han syntes næsten, naar han kom rigtig til at overveje alt, at han vilde ønske, at det længselsfuldt ventede Øjeblik aldrig maatte komme. Men det kom, enten han tænkte saa eller saa, og nu strædes han med sig selv, om han skulde gaa eller blive; men den Røst, der sagde: Gaa Niels, og vær ingen Kryster! sejrede, og han gik. I Skovgaarden tjente en gammel Karl, som hed Hans Svaarer, rimeligvis fordi

hans Farfader eller Oldefader har kunnet dreje, og noget af Begavelsen i denne Retning var lige saa sandsynligt gaaet i Arv til Hans, for det kunde han ogsaa, og i sin Fritid, navnlig om Søndagen, syslede han en Del dermed. Niels vilde nu ud at tale med Hans om at lave en Garnvinde, som han vilde give sin Moder paa hendes Fødselsdag, og han kunde saaledes svare sine Forældre, naar de spurgte ham, hvor han vilde hen: „Ja, det maa I ikke vide endnu", og skjændte Faderen lidt i Spøg, eller Moderen klagede over Sønnens Egenraadighed, kunde han jo godt svare: „Det giver sig i Enden, sagde Rebslageren", og stammede han lidt i sin Tale, eller blev han rød eller skjælvede hans Stemme, ja, da vil det hele klare sig, naar han kom med Garnvinden; og endelig var der jo Lejlighed til at komme til Skovgaarden flere Gange for at tale med Hans om Arbejdet og at afhente det.

Havde Tiden været lang for Niels, blev Vejen til Skovgaard det ikke mindre; der var atter to Magter, der strides i ham, om han skulde gaa fremad eller vende tilbage; men det første Skridt var gjort, og han maatte videre. Naa, han naaede da Gaarden; han gik lidt vaklende og usikkert hen over Gaardspladsen mod Huggehuset, hvor Hans Svaarer maatte være at finde; men han maatte dog se hen efter Vinduerne i Dagligstuen. Derved at Benene gik én Vej og Øjnene og Tankerne en anden, snublede han og var ved at falde, han kom da til at gjøre en skrækkelig kejtet Bevægelse. Av! — Han tog sine Øjne igjen; der stod Hans Kristian og Karen hver i sit Vindue, og begge lo ad ham, det var han fuldt overbevist om — ja Hans Kristians Latter kunde han endog høre. Det skar ham i Hjærtet.

Han fik endt sit Ærende i Huggehuset og smuttede ud ad Tofteporten; han kunde ikke gaa over Gaarden flere Gange, det var en Umulighed. Han blev staaende udenfor i Marken og grundede paa, til hvilken Side han skulde gaa, for uset at snige sig bort fra det Sted, hvor han var, og hvor han følte sig saa ilde til Pas, som om han gik paa uretfærdige Veje. Da lød Hans Kristians Latter igjen tæt bag ham, — og Karen selv stod henne paa Grøftevolden ved Haven og saa ham.

„Hvad gaar du her og vangenserer efter?"

Niels svarede ikke, han vilde gaa.

„Niels! Jeg skulde hilse fra Søren Skovgaard og sige, at du skulde værs'god og komme indenfor at faa en Bid Brød og en Dram; det var da egentlig Karen, der skulde have gjort det, men hun var ikke for det, forstaar du —"

„Nej Tak! Jeg kan ikke spise, det kan du hilse og sige."

„Snak, kom du, det gjør ikke noget, saa kan du jo gjøre Tegnene — lidt kan du vel da; men du er kanske ræd for at Pigerne skal pirre dig om med et Øjekast."

Niels digtede en Nødløgn, han sagde, at han skulde et andet Sted hen og maatte stræbe, hvis han skulde naa det. Han sagde rask Farvel og gik over Marken hen mod Skoven.

Karen var nær ved at græde; men hun tvang sig til at være som ellers, dog kunde det ikke lykkes Hans Kristian, trods alle hans Anstrængelser, at faa „sat Liv" i Skovgaarden den Aften.

Niels satte sig i Skjul af de tætteste Graner med Hovedet støttet i sine Hænder og saa ned mod Jorden. Karen var tabt for ham, det var han fuldt overbevist om — hun havde jo lét ad ham — tabt, tabt for evig! Ganske saaledes tænkte han. Og nu var det ikke værd at leve mere. Hvad var Sommer og Solskin? Aa, en fæl mørk Nat alt sammen. Og hvad var Hjemmet? En fattig, ussel Krog af Verden, uden Glæde og Hygge. Og Livet? En skummel Hulvej med stinkende Vand i Hjulsporene. Og han selv? En fattig forpint Vandringsmand, der med ømme Fødder slæber sig frem efter Graven ved Vejens Ende. Nej, det var jo Karen Skovgaard, der stod og vinkede ad ham, og igjennem den grimme Hulvej saa han ud i det dejligste Landskab, hvor der var lutter Fryd og Gammen.

Hu, der for et Vindpust hen over hans Hoved; det susede i Grantoppene Hu—u. Det gøs i hans Krop; han var pludselig blevet afkølet i Træernes Skygge. Nu forekom han sig som en forpjusket lille Fugl, der er jaget af Høgen og havde søgt Skjul i den mørke Granskov. Og saaledes sad han, til det blev mørkt, og de forskjelligste Tanker krydsedes i hans Hoved. Og det gjorde saa ondt i hans Bryst, han syntes, at det var ømt. Han drog et dybt Suk og listede sig hjem for at tilbringe en søvnløs Nat og mange søvnløse Nætter i fortsatte Grublerier. Og Efteraaret gik, og Vinteren gik, ganske som Sommeren var gaaet: nyt Haab og ny Skuffelser — og da Vaaren kom, syntes de begge, at det saa mørkere ud, end nogen Sinde før.

Rusmosehave, hvor alle Bymændene har deres Skovmaal, er et næsten uigjennemtrængeligt Krat af Slaaentorn, Hassel og Vidjebuske; hist og her er ryddet en lille Plet, hvor der saa er plantet Humle eller unge Frugttræer. Nogle Stier fører hist og her i forskjellige Retninger. Paa en af disse gik Niels Bøgebjærg og tænkte kun paa Karen Skovgaard, og paa en anden

gik Karen Skovgaard og tænke kun paa Niels Bøgebjærg; men ingen af dem tænkte paa, at de var hinanden saa nær, som de var, og inden de vidste deraf, stod de Ansigt til Ansigt, hvor deres Stier stødte sammen. De kunde gjærne have løbet hver til sin Side, saa underlige blev de ved dette uventede Møde; men begge overvandt sig selv, og begge gjorde deres bedste for at lade, som ingen Ting var.

„Goddag,“ sagde de begge og saa ned i Jorden.

Der stod de saa lidt og tav. Niels fandt dog endelig, at der burde siges noget, og saa sagde han: „Naa, saa skal du ad By i Dag?“

„Ja,“ svarede Karen.

„Skal du denne Vej, kan vi jo følges ad.“

„Ja.“

Saa gik de et Stykke.

„Det er kjønt Vejr i Dag,“ sagde Niels.

„Ja, det er det,“ svarede Karen.

Dermed var den Samtale endt.

De nærmede sig Udkanten af Skoven. Der blev de staa=

ende og saa ud over det dejlige Landskab, der laa for dem: blomstrende Hvidtjørnehegn afvexlende med Pile- og Hasselhække krydsede hinanden i det uendelige, Huse og Gaarde laa spredte over det hele; med de „stolpestrøgne“ hvide Vægge og med store Haver og Læplantninger omkring saa de godt ud, man kunde gjærne tage adskillige af dem for smaa Lyststeder; der laa Kirken med sit høje hvide, gotiske Taarn, Skoven sluttede som en Krans deromkring; og Markerne var frisk lysegrønne, og Skoven var frisk og lysegrøn. Og de syntes begge to, at det dog var en yndig Jord at bo paa, og at det var dejligt at leve. Og deres Øjne mødtes, og de glemte alt og kastede sig i hinandens Arme. Saaledes stod de saa længe, saa længe og holdt hinanden fast omslyngede, som vilde de aldrig i Verden slippe hinanden, og det vilde de ikke heller; og de hviskede hinanden de sødeste Ord i Øret, Ord, som deres Læber aldrig før havde udtalt, ja, som de aldrig før havde kunnet udtænke; det var som et herligt Digt, der faar Skikkelse, som naar liflige, hidtil ukjendte Toner kommer frem for Mesteren, saa han overraskes og glædes derved og næppe kan fatte den Lykke, der er bleven ham til Del.

Der stod de i deres Livs fagreste Blomstring med Hjærterne glødende af den ungdommelige Kjærlighed. Og Solen skinnede, og Blomsterne og alt det voxende grønne duftede, og Fuglene kvidrede i Buskene trindt omkring dem — al Naturen stod i hele sin Friskhed og Fylde; det var, som Paradisets Herlighed et Øjeblik var vendt tilbage til den lille Plet, hvor de to elskende mødtes.

Til Eftertanke.

Følelserne er de Vinde, som driver vort Livs Fartøj frem. Fornuften er Styrmanden. Uden Vind vilde Fartøjet blive liggende stille. Uden Styrmand vilde det strax løbe paa Grund.

Bagtalelsens Ord flyver omkring som Tidselfrø og finder overalt en frodig Jordbund. En tankeløs Sladderhank kan med sin Mund udsaa giftige Urter, som den stærkeste Haand ikke mægter at oprykke.

Lærken.

Lærkelil du glade
syng om Bøgens Blade,
syng om Sol, om Lys og Duft
højt op i den klare Luft,
paa din lille Vinge
frejdigt du dig svinge.

Lærkelil du kjære
lær mig Tak frembære,
at mit Hjærte barnefro
synge kan om Haab og Tro,
som mig gi'er i Eje
Lys paa alle Veje.

Lærkelil du snare
stig mod Skyen klare,
vær mit Bud i Morgengry,
Dagen skjænker mig paany
Sundhed, Fred og Lykke
her i Hjemmets Skygge.

Sol i Aftensvale
naar du end mon dale,
trøstigt lægger jeg min Aand
i Gud Faders milde Haand,
thi i Kjærligheden
giver han mig Freden.

M. S.

Løjerlige Fisk.

(Af E. Toepfer).

„Han er en løjerlig Fisk," hører man ofte sige om et eller andet Menneske, som i sin hele Adfærd eller sin Maade at udtrykke sig paa afviger meget fra alle andre Mennesker, og denne Talemaade er hentet fra Fiskene. Medens nemlig det langt overvejende Antal Arter af disse Dyr mere eller mindre har den baaddannede Legemsform, som Læserne kjender fra Silden og Torsken, altsaa den saa kaldte regelmæssige Fiskeform, hvor Legemet er tykkest paa Midten og tilspidset mod Hovedet og Halen, for at Fisken saa

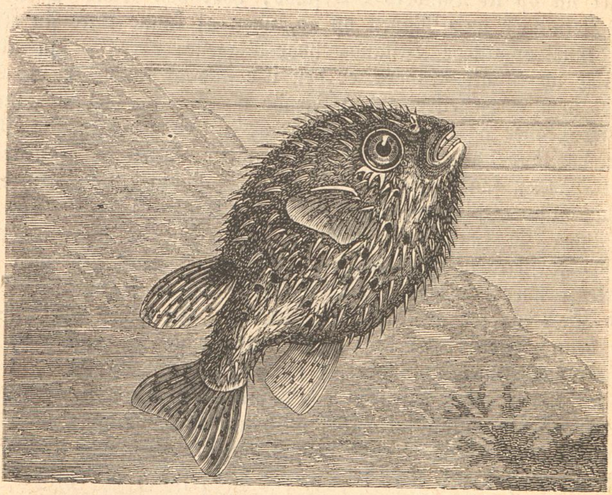

Pindsvinefisken.

let som muligt skal kunne bane sig Vej gjennem Vandet, findes der en Del andre Fiskearter, som i høj Grad afviger fra denne Form, og som har et saa forunderligt Udseende, at man med rette kan kalde dem „løjerlige Fisk." Af disse Fisk, som især har hjemme i de tropiske Have, skal jeg her præsentere nogle for Læserne.

Jeg vil da begynde med den Fisk, som er fremstillet paa det første af de medfølgende Træsnit. Det er den saa kaldte „Pindsvinefisk" (Diodon hystrix), hvilket Navn er

hentet fra det vel bekjendte almindelige Pindsvin, da den ligesom dette Dyr har Legemet tæt besat med stive og spidse Pigge. Pindsvinefisken, der omtrent er 1 Fod lang, er rustfarvet med brune Pletter og har hjemme i de tropiske Vande, men træffes dog ogsaa af og til under højere Breddegrader, naar den har forvildet sig fra sit oprindelige Hjemsted. Dens piggede Beklædning skal, som Læserne let kan tænke sig, tjene som Forsvarsvaaben, i det den nemlig ligesom Pindsvinet efter Behag kan rejse og lægge Piggene. Naar den trues af en eller anden Fare, sluger den i en Hast en Mængde Luft og Vand, hvorved dens ellers meget slunkne Mave bliver saa stærkt udspilet, at den kommer til at ligne en Ballon. Paa samme Tid vender den en Kolbøtte, saa at den oppustede Mave kommer i Vejret, og den stiger nu op til Vandets Overflade, hvor den driver af Sted i alle Retninger med Maven op ad, uden at kunne styre sin Kurs. I denne oppustede Tilstand, hvor Piggene er rejst, saa at de stritter ud til alle Sider, er den ikke god at komme nær. Saa snart nemlig en eller anden Fjende nærmer sig den med mordlystne Planer og forsøger et Angreb, stikker den sig saa slemt paa de lange Pigge, at den strax taber Lysten til at stille sin Sult paa en saa ubehagelig stikkende Skabning. Naar Faren er forbi, slipper Pindsvinefisken atter det slugte Vand og Luft ud og lader sig synke ned i Vandet. Piggene er dog ikke dens eneste Forsvarsvaaben, thi den kan gjøre et slemt Bid med sine stærke Tænder, og paa samme Tid gjør den en forunderlig Støj med Kjæberne for at forskrække Fjenden. En anden Mærkelighed ved denne Fisk er, at den, naar man griber fat paa den, fra Huden paa Bugen udsondrer et meget smukt karminrødt og trævlet Stof, der giver Elfenben og Papir en ægte og varig Farve. Naturforskeren Allan fortæller, at han ofte har fundet en Pindsvinefisk, oppustet og levende svømmende i Maven paa store Hajfiske, og at han ved flere Lejligheder har erfaret, at den har ædt sig Vej ikke blot gjennem Mavens Væg, men ogsaa gjennem Siden paa Hajen, der saaledes er bleven dræbt. Hvis han ikke selv havde set Beviser herpaa, vilde han aldrig have troet, at denne lille og bløde Fisk var i Stand til at kunne ødelægge den frygtelige og rovbegjærlige Haj. — Paa flere Steder i Vestindien skal man, efter hvad Brehm fortæller, ofte til Tidsfordriv more sig med at fange denne Fisk ved Hjælp af en Snøre. Saa snart Fisken har opdaget Snøren med Lokkemaden, svømmer den først en Tid lang omkring den og prøver til sidst forsigtig paa at faa en Bid af Lokkemaden; vedbliver man at holde Snøren aldeles stille, bliver Fisken dristig og bider til, men er da strax fangen

paa den i Lokkemaden skjulte Krog. Saa snart den mærker, at den er fangen, bliver den aldeles rasende; den puster sig op, saa at den bliver tyk og rund, rejser Piggene, ter sig som en arrig Kalkun og søger at saare alt, som kommer den nær, med sine Pigge eller Tænder. Mærker den nu, at alt dette ikke hjælper det ringeste, ter den sig paa en ganske anden Maade, i det den udstøder Vandet og Luften, som den har slugt, lægger Piggene og gjør sig ganske slunken, rimeligvis for at sænke sig ned i Dybet. Naar dette heller ikke kan skaffe den fri fra den slemme Krog, puster den sig atter op og truer igjen med sine Pigge og Tænder. Da den er meget sejlivet, kan den i lang Tid skiftevis gjentage denne forskjellige Fremgangsmaade til Morskab for Tilskuerne, hvis disse ikke har Medlidenhed med den og dræber den.

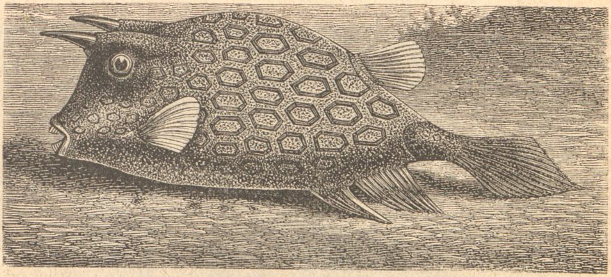

Koffertfisken.

Paa det næste Træsnit ser Læserne en anden Fisk, der ligeledes har en højst forunderlig Legemsform. Det er Koffertfisken (Ostracion), der ligesom Pindsvinefisken omtrent bliver 1 Fod lang og har hjemme i de tropiske Have, hvor den lever af Krebsdyr og Bløddyr. I Steden for Skæl er den beklædt med benagtige Plader, som er sammenvoxede til en Slags Kasse eller Koffert, der omslutter hele Fisken, hvis Navn hidrører fra dette Panser. Hele Kroppen er aldeles stiv og ubevægelig, og kun Halen, Finnerne, Læberne og Huden ved Gjælleaabningerne kan bevæges lidt. Paa Hovedet findes der to eller flere fremstaaende stive Pigge, der ligner Horn, og disse bidrager yderligere til at give denne Fisk et højst forunderligt Udseende; efter al Sandsynlighed skal disse Pigge tjene som Forsvarsvaaben for den. Det Panser, som omslutter Fisken og tjener til Beskyttelse for den, har som oftest en smuk sølvbrun Farve med mørke uregelmæssige Pletter. Paa den her afbildede Koffertfisk har Panseret en trekantet Form, da det er aldeles fladt under Bugen, og

de to Sideflader forener sig paa Ryggen, hvor de danner en mere eller mindre skarp Kant. Af de forskjellige Arter Koffertfiske fanges nogle paa Grund af deres fede og trannede Lever, medens andre fanges for deres velsmagende Kjøds Skyld.

Den næste Havbeboer, som paa det følgende Træsnit føres frem for Læserne, har et endnu mere forunderligt Udseende end de to andre, og den er tillige mærkelig ved den ejendommelige Maade, paa hvilken den sørger for Livets Ophold. Det er en Art „Lophius," som skal leve i Nærheden af Ny-Zeelands Kyster. Den lever ligesom de fleste andre Fisk paa Røvervis og ernærer sig ved Rov; men da den er meget stifmoderlig udstyret af Naturen med Hensyn til hurtige Bevægelser, vilde det se saa galt ud for den, at den rimeligvis snart vilde dø af Sult, hvis den var henvist til at skulle indhente sit Bytte ved Svømning, i

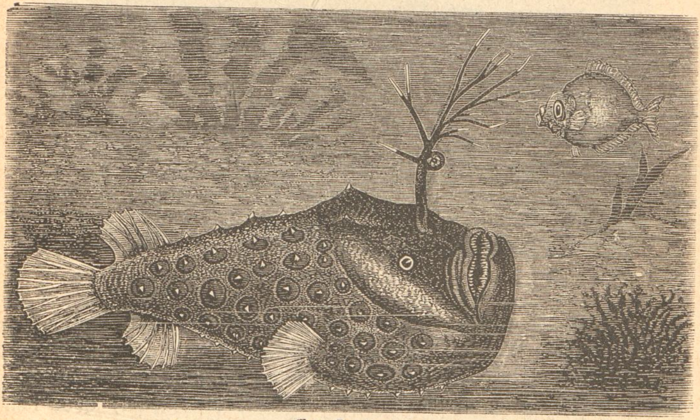

En Lophius.

hvilken Retning den er en stor Stymper. Trods sin daarlige Svømmeevne behøver den dog ikke at frygte for nogen Næringssorg, da den forstaar at erstatte sin Mangel paa Hurtighed ved paa en meget snedig Maade at optræde som en Slags Fisker blandt Fiskene, og for at den kan drive denne Næringsvej med et tilfredsstillende Udbytte, har Naturen udstyret den med et højst mærkeligt Fangeredskab. Dette Redskab er en Slags Udvært paa Hovedet omtrent midt mellem Øjnene; det har, som Læserne kan se paa Billedet, nogen Lighed med et Træ, der har mistet alle sine Blade. Paa den øverste Del af Stammen findes der en glimrende, perlemoragtig Knude med en lille Aabning, som ligner

et Øje. Fra denne Knude udspringer der flere Grene, som hver ender med en hvid, skinnende og ormeagtig Spids. Saa snart denne Røver ved sin Maves Knurren underrettes om, at det er Tid at holde Maaltid, drager den ud paa Fiskeri. Den lægger sig da lumsk i Baghold paa et eller andet passende Sted, hvor den aldeles skjules af Havplanterne, saa at kun det øverste af Hovedet med Fangeredskabet rager frem. Den handler meget klogt i at skjule sig saa godt, da den har et saa afskrækkende, stimandsagtigt Udseende, at det blotte Syn af den er nok til at jage de fleste andre Dyr i Havet paa Flugt. De ormeagtige Spidser paa Fangeredskabets Grene tjener som Lokkemad for de mindre Fisk, som antager dem for Orme og derfor uden Mistanke nærmer sig dem. De opdager først Fejltagelsen, naar det er for silde, thi saa snart de er komne nær nok, farer den lumske Fisker frem med aaben Mund, og den ene lille Fisk forsvinder paa denne Maade efter den anden i dens vældige Gab, der er forsynet med stærke Tænder. Paa medfølgende Billede er denne Fisk fremstillet frit i Vandet, for at Læserne kan faa en klar Forestilling om dens hele Udseende. Man ser den i Færd med sit Fiskeri, og for oven nærmer en lille Fisk sig de forræderiske Spidser paa Fangeredskabet, uden at ane, at de fører den til Død og Undergang.

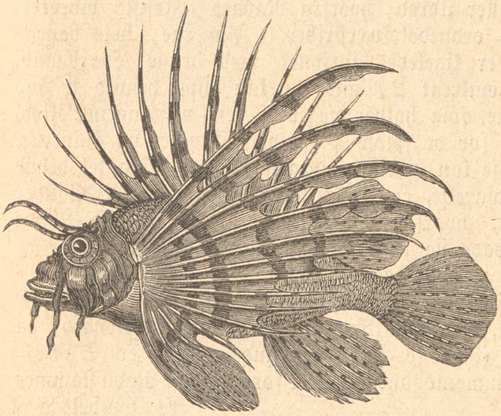

Flyveulken.

Flyveulken eller den røde Ildfisk (Ptervis volitans) hører til de saa kaldte „Flyveulke,“ der har faaet dette Navn efter deres store Brystfinner, hvis dybe Indskæringer, som man tydelig kan se paa Billedet, giver disse Finner nogen Lighed med Svingfjerene paa Fuglenes Vinger. Navnet „Flyveulk“ hidrører fra en gammel Fejltagelse, i det Naturforskerne tidligere troede, at denne Fisk var i Stand til at kunne bevæge sig i Luften paa

Grund af sine store Brystfinner, men man opdagede dog snart, at det var en Vildfarelse, da de dybe Indskæringer i disse Finner gjør det til en Umulighed for denne Fisk at kunne flyve. Den kan kun ved Hjælp af Bugfinnerne gjøre et lille Spring op af Vandet, men dette er ikke noget ualmindeligt, da en Mængde andre Fisk kan springe lige saa godt eller endnu bedre. Flyveulken er kun en daarlig Svømmer, hvorfor den ligesom de andre Ulkearter lægger sig i Baghold mellem Stenblokke eller Havplanter, og fra dette Skjul farer den frem, naar en eller anden lille Fisk er kommen den saa nær, at den kan gribe den. De store, dybt indskaarne Brystfinner i Forbindelse med et Par lange Udvæxter paa Hovedet, der ligner Horn, de fremstaaende, store Øjne og de lange Føletraade giver denne Fisk et ejendommeligt Udseende. Dens smukke og livlige Farver gjør den til en af de mest pragtfulde Fiske i de tropiske Have, hvor den er almindelig udbredt i flere forskjellige Arter. Grundfarven er prægtig rosenrød eller ildrød, hvorfra Navnet „Ildfisk" hidrører, med brune, parvis ordnede Tværstriber. Finnerne, hvis bageste Del er gulagtig, er ligeledes forsynet med brune Tværbaand. Hele Fisken vejer omtrent 2 Pund og kan blive henved 1 Fod lang. Singaleserne, som holder meget af dens velsmagende Kjød, nærer stor Respekt for de spidse Pigge paa Hovedet og Finnerne, da de tror, at disse kan bibringe ulægelige Saar. Uagtet denne Mening er en Vildfarelse, er Flyveulken dog en slem Modstander at binde an med, hvorfor Indbyggerne i de tropiske Lande vogter sig for at bade sig eller svømme paa de Steder, hvor de ved, at den plejer at opholde sig.

Den næste Fisk, som vi fremstiller for Læserne, er en Slægtning af Flyveulken, men kan ikke prale med nogen Skjønhed, da den er en af de styggeste Fisk, der findes. Det er Sadelhovedet (Pelor filamentosum), hvilket forunderlige Navn stammer fra Hovedets Lighed med en Sadel. Dens Hoved, der for til er indtrykt, ser næsten ud, som om det var halvt knust, og er tæt besat med nedhængende Hudlapper. De store, opad rettede Øjne sidder tæt ved

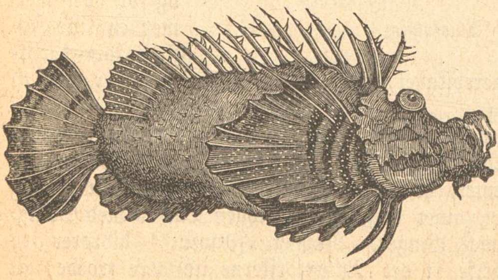

Sadelhovedet

hinanden som paa Stilke; Snuden ligner Flodhestens, og hele Hovedet har i det hele taget kun ringe Lighed med et Fiskehoved. Kroppen er lang, Bugen opsvulmet, og Ryggen meget højere end Hovedet. Alt dette i Forbindelse med en Mængde Torne og andre Udvæxter rundt omkring paa Kroppen giver denne Fisk et højst frastødende og forunderligt Udseende.

De to sidste Fisk, som vi præsenterer for Læserne, udmærker sig vel ikke ved nogen paafaldende Legemsform, men derimod er de højst mærkelige i flere andre Retninger. Vandet er jo som bekjendt Fiskenes rette Tumleplads, og de fleste af dem befinder sig ikke vel, naar de kommer op af dette, ja mange dør endogsaa ganske kort Tid efter. Her har vi imidlertid dog et Par Fiske for os, som efter Omstændighederne befinder sig særdeles vel paa det tørre Land, hvor de afvexlende kryber, hopper eller ligefrem spadserer. Det lyder saa utroligt, at Læserne vel sagtens vil mene, at det er en Fabel, men dog er det den rene Sandhed, som er bleven bekræftet ved flere Naturforskeres nøjagtige Jagttagelser. Disse mærkelige Fisk hører til de saa kaldte Labyrintfisk (Labyrinthici), hos hvilke der i Hovedet findes en Mængde stærkt forgrenede Celler eller Rør, som ved Aandedrættet fyldes med Vand og lidt efter lidt afgiver dette til de krusede Gjælleblade. Paa denne Maade kan Gjællerne altsaa i meget lang Tid holdes saa fugtige, at Fiskene kan vedblive at aande uden for Vandet. Naar en af disse Fisk vil gjøre en Udflugt paa det tørre Land, fylder den blot sine Vandbeholdere ved nogle kraftige Aandedrag og begiver sig derpaa trøstig paa Rejsen, i det den især bruger sine Brystfinner som Bevægelsesredskab paa Landjorden.

Den første af disse Fisk er Regnbuefisken (Osphromenus olfax), som har hjemme i Indien. Det er en prægtig lille Fisk, hvis Grundfarve er metalglinsende rødbrun; Siderne af Hovedet, Halsen og hele Bugen vexler i grønt, og 12—13 Baand, der har to Skæls Bredde, gaar paa tværs ned ad Siderne og skinner i gyldne og grønne Farver, blandet med det prægtigste blaat. Desuden kan Fisken vise de mest prægtige Regnbuefarver (hvorfra dens Navn hidrører), som den efter Behag kan lade komme til Syne og atter forsvinde. Hele denne Farvepragt gjør Regnbuefisken til en af de smukkeste Skabninger, man kan tænke sig. Det er især Hannen, som er mest glimrende, hvorimod Hunnen har mindre livlige og smukke Farver. Hvor glimrende den Klædning end er, som Naturen har udstyret denne lille Fisk med, forbavser den dog endnu mere ved sin mærkelige Levevis, sine Sædvaner og sin Redebygning. Naar Legetiden

nærmer sig, udfolder Hannen sin fulde Kraft og Skjønhed, for at den kan optræde som en rigtig Hjærteknuser og gjøre et bedaarende Indtryk paa et eller andet kvindeligt Medlem af dens egen Slægt. Den drager altsaa nu ud paa Frieri, og naar den tror at have gjort et saa fordelagtigt Indtryk paa en eller anden Hun, at den tør gjøre sikker Regning paa dennes Gunst, begynder den med Forberedelserne til Bygningen af Reden, i hvilken Æglægningen skal gaa for sig. Den tager da først nogle Conferver eller Vandhaar med Munden og bringer dem op til Overfladen af Vandet. Disse Plantedele vilde imidlertid hurtig atter synke til Bunds, hvis Fisken ikke forstod at hitte paa Raad og finde paa en Udvej til at holde dem flydende paa Overfladen. I den Hensigt danner den en Slags Luftpude af flere smaa Luftblærer, som den frembringer med sine Læber, under dem, saa

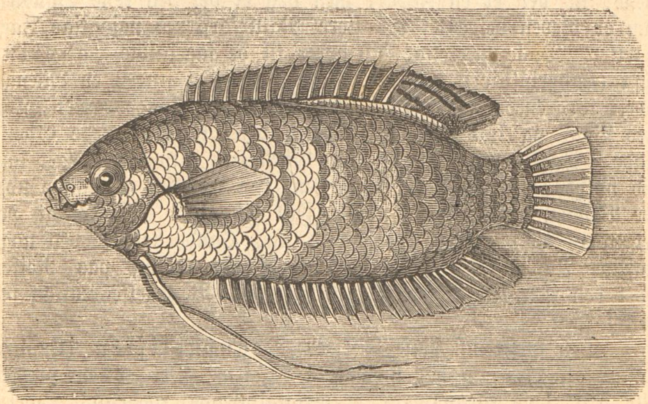

Regnbuefisken.

at den paa denne Maade laver ligesom en lille Tømmerflaade, som dog ikke ret længe kommer til at beholde sin flade Form. Bygmesteren, som arbejder neden under den, sender den ene lille Luftblære efter den anden op mod Midten af Flaaden, saa at denne tilsidst kommer til at danne en Klokke, som hæver sig lidt op over Vandets Overflade. Hele denne Bygning er imidlertid saa skrøbelig, at det mindste Vindpust vilde være tilstrækkelig til at vælte den, hvis Bygmesteren ikke var saa forsynlig i Tide at sikre sig mod en saadan Ulykke. Den samler derfor hurtig en Mængde Plantedele, af hvilke den laver en bred Kant omkring Klokken, hvorved den giver sin mærkelige Bygning den

fornødne Styrke. Derpaa glatter og pudser den Redens Vægge med Munden, og naar dette Pudsningsarbejde er overstaaet, er Bygningen fix og færdig til at modtage Æggene. Hannen drager nu atter ud for at gjøre sin Opvartning for sin udkaarne Ægtemage og bevæge denne til at begynde paa Æglægningen. Dette er imidlertid ikke saa ganske lige en Sag; thi Hunnen opfører sig ofte som en sand Kokette og viser sig ubønhørlig mod Hannen, trods alle dennes Krumspring og Kunster. Heldigvis mener den det dog ikke saa slemt; efter at den en Tid lang har gjort sig kostbar, giver den omsider Kjøb, og Hannen fører den nu triumferende til Reden og oplyser denne med sine prægtige Farver. Kort efter begynder Æglægningen, og naar denne er forbi, har Hunnen faaet nok af den ægteskabelige Lyksalighed. Den lader Hannen i Stikken, i det den som en ægte Ravnemoder unddrager sig sine Moderpligter ved simpelt hen at løbe sin Vej. Hannen taber dog ikke Hovedet paa Grund af denne skammelige Adfærd, men bliver tilbage ved Reden og sørger trofast for det opvoxende Afkoms Vel. Den svømmer stadig omkring Reden, hvis svage Punkter den understøtter ved at anbringe nye Luftblærer under den. Efter at Hannen saaledes har holdt Udkig med Reden i omtrent 70 Timer, gaar den ind i denne, gjennemborer dens Vægge, saa at Vandet strømmer ind, Luftblærerne under den slipper bort, og hele Reden med Yngelen gaar nu til Bunds. Kort Tid efter kommer Ungerne frem af Æggene, og det varer ikke ret længe, før disse smaa Væsener prøver paa at unddrage sig det faderlige Tilsyn ved at løbe bort for at se sig om i Verden. Hannen, som kjender alle de Farer, som truer det spæde Afkom i denne slette Verden, bruger sin Myndighed og gjør sit bedste for at holde Ungerne i Reden. Den flosser med Munden de yderste Dele af Reden op, saa at de danner ligesom et tæt nedhængende Trævlevæv, gjennem hvilket Ungerne vanskeligt kan smutte bort; lykkes det en af dem at komme ud, sætter Hannen strax efter den, tager den i Nakken og fører den tilbage til Reden. Efterhaanden som Ungerne voxer til, bliver det vanskeligere for Hannen at passe paa dem; den ene efter den anden løber bort fra ham, og omtrent 8 à 10 Dage efter, at Reden er sunken til Bunds, staar Hannen ene tilbage, forladt af hele sit Afkom. Den taber dog ikke Modet over dette Resultat, men det varer ikke ret længe, før den atter drager ud paa Frieri, hvoraf Resultatet bliver en ny Redebygning og en ny Æglægning.

Paa det sidste Billede ser Læserne to Fisk af en og samme Art, af hvilke den ene svømmer i Vandet, medens den anden

er bleven kjed af dette vaade Element og er krøben op af det for til en Afvexling at gjøre en lille Afstikker paa det tørre Land. Det er den mærkelige Klatrefisk (Anabas scandens), som vi her fremstiller for Læserne. Denne Fisk, som kun er 6 Tommer lang, har ligeledes hjemme i Indien, hvor den er meget almindelig i alle smaa Damme og Indsøer. Den er brungrøn paa Ryggen og gulagtig under Bugen; Ryg- og Gatfinnen er violblaa og de parrede Finner rødlige. Det er et mærkeligt Syn at se denne lille Fisk foretage sig en Spadseretur paa det tørre Land. Naar en saadan Tur skal gaa for sig, strækker den Brystfinnerne ud som to smaa Poter, ved hvilke den støtter sig, og ved Hjælp af Slag med Halen til højre og venstre gaar det nu rask fremad, i det den afvexlende kryber, hopper eller spaserer. Disse Vandringer gaar for sig, naar Vandet i den Dam, hvor den opholder sig, er udtørret. Den begiver sig da trøstig paa Vandring for at opsøge en anden Dam, som indeholder tilstrækkeligt Vand, og et naturligt Instinkt fører den stedse paa den rette Vej. Det er højst mærkeligt, at den skal være i Stand til at kunne vandre saaledes i hele Uger, indtil den omsider naar Maalet for sin Vandring. Naturforskeren Brehm fortæller følgende om den: „Jo mere Vandstederne udtørres, des mere samler Krybefiskene sig paa de Steder, hvor der endnu er lidt Vand eller i det fugtige Dynd. Paa saadanne Steder kan man iagttage Tusender af dem og se, hvorledes de bevæger sig frem og tilbage i Dyndet der er som en tyk Grød. Naar nu dette Dynd yderligere hentørres, begiver Fiskene sig paa Vandring for

Klatrefisk.

at opsøge andre Damme, i hvilke der endnu er Vand. Paa et Sted saa jeg Hundreder af dem, som spredte sig i alle Retninger fra en af dem forladt Dam, og trods alle Vanskeligheder og Hindringer fortsatte de deres Vej. Det er ret mærkeligt, at disse Fisk paa deres Vandringer stedse holder Gjællelaagene aabne. I Nødstilfælde graver de sig ned i Dyndet. Man finder dem i en Dybde af 1½—2 Fod eller derover; Jordoverfladen er tit saa fuld af Revner og Jordsmonnet saa fortørret, at det smuldrer i Haanden ved Optagelsen. Krybefiskene ligger i Almindelighed i et endnu fugtigt Lag, men selv om Jorden omkring dem udtørres, kan de dog holde sig i Live. De indfødte ved saa god Besked med denne Ejendommelighed, at de i den tørre Tid indfinder sig ved Dammene, opsøger de dybere Steder og simpelt hen udgraver Fiskene, der ligger ubevægelige i Dyndet, men strax begynder at bevæge sig, saa snart man har taget dem op. Ved denne ejendommelige Fiskefangst, hvor man bruger Spaden i Stedet for Snøren, vindes der ofte et rigt Udbytte. Paa Øen Ceylon ser man ogsaa de indfødte umiddelbart efter den første Regn sysselsatte med Fangsten af disse Fisk i Vandsteder, som kun i Løbet af nogle faa Timer eller Dage har været fyldt paa ny med Vand. Ved denne Lejlighed bruger de en i begge Ender aaben Kurv, som de, i det de langsomt gaar videre, trykker ned i Dyndet, saa at den halvvejs holdes nede i dette, medens de oven fra tømmer den og griber de Fisk, der kommer op i den. Trods de mange Ben, som findes i denne Fisk, sætter de indfødte dog megen Pris paa dens Kjød. Da Krybefisken for nogle Aar siden er bleven indført i Frankrig, vil man efter al Sandsynlighed snart blive nøjere bekjendt med dens mærkelige Levevis og Sædvaner.

De her omtalte Fisk er langt fra de eneste, som udmærker sig ved en paafaldende Legemsform eller en forunderlig Levevis. Der findes foruden disse endnu adskillige andre, som jeg maaske en anden Gang kan faa Lejlighed til at fortælle Læserne lidt om, hvis denne lille Skildring har været i Stand til at vække deres Interesse for Vandets skællede og finnede Beboere.

Barndomshjemmet.

Jeg ved et Ord saa dejligt, saa mægtigt og saa' blødt,
det klinger lydt i Glæden, i Sorgen mildt og sødt,
det stiller mangen Taare og lokker Smilet frem,
og vil du Ordet vide, det er vort: „Barndomshjem".

Der ligger velforvaret en kostbar Ædelsten, .
kunstløs er den vel sleben, dog Farven klar og ren,
det er de dyre Minder, om alt hvad godt vi saa,
hvad Kjærlighed os lærte, fra vi var ganske smaa.

O, gjem den Skat i Hjærtet, din hele Levetid,
den vogter al din Tanke, din Tale, Daad og Id,
dens Kraft kan aldrig svækkes, saa længe du ej vil,
dens trygge Værn, saa sikkert, for Livet strækker til.

M. S.

Nr. 15. **Kjødædende Planter** af E. Toepfer. — **Filipsens Skat**, Fortælling af Knud Skytte. — **Bjærgmandens Salve.** — M. m. Med 13 Billeder. 10 Øre.

— 16. **Dyrplageren**, Fortælling for Ungdommen af Emanuel Henningsen. — M. m. Med 8 Billeder. 25 Øre.

— 17, 18, 19 og 20. **Muntre Fortællinger** à 25 Øre.

— 21. **Jens Gjedsøes Skat**, af C. A. Thyregod. — **Kulkjælderen** med 16 Billeder. — M. m. 10 Øre.

— 22. **Skjælmen paa Mols**, Skjæmteæventyr ved Evald Tang Kristensen. — **En katolsk Kirkefest**, af Zakarias Nielsen. — **Stenmanden**, et Sagn med 12 Billeder. 10 Øre.

— 23. **Stendyssen**, Fortælling af M. M. med 6 Billeder. 10 Øre.

— 24. **Lige for Lige**, en Historie af Bertel Elmgaard. — **Nord og Syd**, af Plenge. — M. m. Med 12 Billeder. 10 Øre.

— 25. **Vennerne i Store-Mers** Fortælling af C. Middelboe. — Det almindelige Pindsvin med 5 Billeder. — M. m. 10 Øre.

— 26. **Mette Vognsen**, en Livshistorie af Emanuel Henningsen. — **Den whitehead'ske Torpedo** eller Fisketorpedoen, af W. M. Med 5 Billeder. 10 Øre.

— 27. **Ungdommelig Kjærlighed**, Fortælling af Mads Hansen. — **Løjerlige Fisk**, ved E. Toepfer, med 10 Billeder. 10 Øre.

— 28. Kartoflen. — Draaben. — Hammeren og Knibtangen. — Drengen med Blomsterne. — Et Familiestykke. — Drengen der solgte Træskeer. — Egen og Hybenranken. — Irisken og Skaden, af P. Hansen Sønderkøge. Med 4 Billeder. 15 Øre.

— 29. Der er Penge i Lyset. — Drengen paa Kjæphesten. — Smaahistorier. — Trofast. — Orangutangen. — Ved Plankeværket. Af P. Hansen Sønderkøge. Med 6 Billeder. 15 Øre.

Nr. 30. Et Æventyr i et Album. — S.. vet og Lyset. — Eddystone. — Pigen og Andemo'er. — Skomagerdrengen. — Et Æventyr under Vandet. — Fiskeren. — Agurken og Pæren. Af P. Hansen Sønderkøge. Med 7 Billeder. 15 Øre.

— 31. Æventyret om Ib, som gik til Havet efter sin Hat. — Rævens List. — Kongedatteren i Kulbjærg Klint. — Spillemanden. — Moderen og Drengen. — Stæren og Gjøgen. — Aftensang Af P. Hansen Sønderkøge. Med 6 Billeder. 15 Øre.

— 32. Et Æventyr paa Kullen. — Tyveriet. — Helle. — Lille Frida og hendes Kat. — Arresø. — Spillemanden med Harpen. Af P. Hansen Sønderkøge. Med 7 Billeder. 15 Øre.

— 33. Jægerens Æventyr. — Lige for Lige. — Et Billede fra Svejts. — Benvedtræet. — Anna og Duen. Af P. Hansen Sønderkøge. Med 10 Billeder. 15 Øre.

— 34. Under Linden. — Ole Skjære og Bakkemandens tre Gaver. — Knud og Inger. — Hunden og Spurvene. Af P. Hansen Sønderkøge. Med 4 Billeder. 15 Øre.

— 35. Æventyret om den lille Rasmus. — Lille Inger og Ulven. — I Kaalhaven. — Hanen og Hønen som skulde til Dyrehavsbakken. — Græshoppen som blev kejserlig Springer. — Tjørnebusken. — Under Æbletræet. Af P. Hansen Sønderkøge. Med 8 Billeder. 15 Øre.

— 36. Nissens Hue. — Et Billede fra Mainz. — Det skal være ganske bestemt. — Ved Daggry. — Bølgerne. Af P. Hansen Sønderkøge. Med 6 Billeder. 15 Øre.

Husflidsmanden og Kromanden. Fortælling af Knud Skytte. 35 Øre.

N. C. Roms Forlagsforretning,
Kjøbenhavn, V.